

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum praesentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. II. De Privilegiorum Varietate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)

possint habere effectum suum illico à die concessionis, dummodo ex postfacto acceptentur à privilegiato, sicut à pari Legatum in Testamento relicum, secutà ex postfacto acceptatione, cedit, seu debetur Legatario à die mortis testatoris *l. si tibi § 6. §. cum servus 2. ff. de Legat. 1.* Reiffenstuel *hic n. 45.*

31. *Contra in casu secundo*, licet privilegiatus ignoret, privilegium sibi actu concessum fuisse, si tamen juxta privilegium operetur, validè operatur: idem dic de Dispensatione: & ratio est, quia jam accipit jus plenum. Dixi, *Validè operari*: regulariter enim non licet uti privilegio ante habitam concessionis notitiam; quia aliàs exponeret se periculo faciendi actum illicitum, vel omnino nullum. *Excipe*,

nisi probabile sit, concessum jam esse privilegium; tunc enim, urgente necessitate licitus esse potest privilegii usus absque certiore ejusdem notitia.

Quæres, quæ scientia, notitia, & acceptatio privilegii sufficiat, ut verè privilegium tibi concessum valorem, & effectum habeat? *Respondeo*, sufficere, si acceptes per te, vel per tuum Nuntium, & Procuratorem, aut per Epistolam à te missam, quâ beneficium, & privilegium petis, vel ultro datum acceptas. *Salas, suarez, Sanchez, Bonacina*, quos citat, & sequitur Palao §. 2. *cit. n. 10.* Ratio est; quia talis acceptatio sufficit ad constituendam validam, & firmam quamlibet aliam donationem. ergo & privilegium, quod, ut dixi, est quædam donatio,

S. II.

De Privilegiorum Varietate.

S U M M A R I U M.

33. Dividitur I. Privilegium in Reale, & personale.
34. Differentia istorum à se invicem.
35. Quale privilegium sit, quod concessum est Religioni, Civitati &c.
36. Vel quod conceditur persone ob aliquam illius excellentiam?
37. Unde colligendum, an Privilegium aliquod sit reale, vel personale?
38. II. Dividitur Privilegium in Gratosum, & Remuneratorium.
39. &c. An Remuneratorium possit esse Reale?
42. III. In Purum, & Conventionale.
43. An detur revera aliquid Privilegium Conventionale?
44. &c. An Privilegium Conventionale possit etiam esse Reale?
46. IV. Dividitur in concessum ad preces, & in concessum motu proprio.
47. Quid circa ista notandum?
48. 49. Quando Motus proprius tollat vitium Ob- & Subreptionis?

50. V. Aliud dicitur Privilegium absolute concessum, aliud sub conditione, & modo?
51. &c. Quando omissio operis, sub cuius onere conceditur Privilegium, irritet ejus usum?
54. VI. Aliud dicitur Clausum in corpore Juris communis, aliud datum per Rescriptum speciale?
55. 56. Differentia inter ista.
57. VII. Dividitur in id, quod est contra Jus, & in id, quod est præter Jus.
58. Differentia istorum.
59. VIII. In commune, & singulare.
60. Horum differentia.
61. 62. IX. In perpetuum, & temporale.
63. 64. X. In favorabile, & odiosum.
65. 66. XI. In Affirmativum, & negativum.
67. XII. In Privilegium pro foro conscientie tantum, & in privilegium pro foro etiam externo.
68. XIII. In scriptum, & non scriptum.
69. XIV. In concessum per se primo, & in concessum ad instar.

Privilegii, cujus natura hæcenus explicata est, sunt variaz species; nam
33. I. Dividitur in Reale, & Personale. sumitur divisio hæc ex *c. mandata 6. de præsumpt. ibi, Quas non loco tribuimus, sed persone; & l. privilegia 196. ff. de R. J. ibi, Privilegia quedam cause sunt, quedam persone.* Personale dicitur, quod proximè, seu immediatè, & directè ipsi personæ confertur in favorem illius, sive ratione ipsius personæ. Reale, quod proximè, immediatè, & directè conferretur rei à persona distinctæ. *Neque obstat*,

quòd utilitas Privilegii etiam Realis ultimè redundet in personam; nam cum res inanimatæ utilitatis capaces non sint, necessarium hoc omnino est, ne inutile prorsus sit Privilegium Reale. Porro res, quibus Privilegium reale annecti solet, sunt duplicis generis; aliæ enim sunt Corporeæ ut Ecclesia, Monasterium, Castrum, fundus &c. aliæ Incorporeæ, ut Collegium, Universitas, vel alia Communitas, Episcopatus, Dignitas, Clericatus, Status Religiosus, Doctoratus, vel alia qualitas à persona separabilis. Et hinc Realia sunt Pri-

Privilegium Asylæ concessum Locis Sacris, Canonis, & Fori concessum personis Ecclesiasticis, S. C. Macedoniani concessum filiis S. C. Vellejani concessum foeminis, Restitutionis in integrum concessum Minoribus &c. Azor p. 1. l. 5. c. 22. q. 2. Suar. l. 8. de LL. c. 3. à n. 3. Wiestner hic n. 17. Reiffenstuel *ibid.* n. 15.

34 Dub. 1. in quo Privilegium personale differat à Reali? *¶* differunt inter se Privilegia ista, quòd Privilegium personale sequatur personam, & cum ea extinguatur *Reg. in omnibus 62. ff. & Reg. privilegium 7. in 6.* Reale verò adhæreat rei, & propterea tamdiu duret, quamdiu durat res, cui annexum est privilegium. Porro hæc ipsa differentia causam dedit, ut DD. inter ipsa personalia, & realia Privilegia aliquam diversitatem agnoscerent; nam aliqua ita communicantur personæ singulari, ut cum eadem etiam extinguantur; & hæc dicunt esse *Privilegia singulariter personalia*: alia ita adhærent rei, ut cum re ad hæredem transeant; & hæc appellant *strictè realia*: alia, quia videntur participare aliquid de Reali, & aliquid de Personali, vocant idcirco *mixta*.

Porro inter ipsa etiam Mixta diversitatem aliquam distinguunt; nam aliqua ita conceduntur personæ, ut fiat etiam respectus ad Statum, Dignitatem, Officium, munus, conditionem &c. ipsas adhærentem; & hæc appellant *communiter personalia*. Alia sunt, quæ conceduntur certo Corpori, sive Communitati, e. g. Religioni, Universitati, Collegio, Monasterio &c. & hæc quia adhærent Corpori, neque cum singularibus personis extinguuntur, *Corporalia* dicunt. Sed meo iudicio non videtur necesse tot distinctiones facere; nam omnia cætera, quæ cum persona non finiuntur, Privilegii realis nomine venire possunt, sive deinde adhæreant Corpori, seu Communitati, sive Statui, & conditioni, sive, loco, aut fundo.

35 Dub. 2. quale Privilegium, Reale, an Personale sit, quod conceditur Religioni, Civitati, Monasterio, Communitati &c. ita, ut non tantum Communitas quæ talis illo uti possit, sed etiam singuli, ut sunt plurima Privilegia Ordinum Religiosorum, Status Clericalis &c. *¶* esse Reale; quia licet descendat ad personas singulas, non tamen iis communicatur, quæ tales sunt, sed ob qualitatem communem sibi adhærentem, nempe quia sunt membra talis communitatis. Palao *tr. 3. D. 4. p. 2. §. 1. n. 2.* Porro ut cognoscatur, an Privilegium Communitati concessum sit ita, ut singuli uti eodem possint, an verò ita duntaxat, ut eo uti possit tantum Communitas, considerandum est, an ejusmodi Privilegium con-

cessum sit sub nomine colectivo, & expresso ipsius Communitatis, e. g. Collegii, Universitatis &c. & huic directè, ac immediatè; an verò concessum sit personis singularibus, ex quibus tale Corpus componitur. *Si primum*, censetur concessum Communitati, quatenus hæc facit unum Corpus, ita, ut non possint eo uti personæ singulares quæ tales, sed tunc solum, quando Corpus suum collegialiter repræsentant. *Si secundum*, singulis separatim competit, illòque uti possunt singulares personæ, una independentè ab altera, & sufficit incorporatas esse tali Collegio, modo exerceant artem, studium, professionem &c. ad quam tale Collegium fuit institutum. Hinc privilegii Scholarii non gaudet Studiosus, qui non studet, ut post *Abbatem*, advertit König *hic n. 17.* nec privilegii Regularium, aut sui Ordinis Religiosus factus Episcopus, ut docet *Portel Summ. Q. Q. Regul. V. Episcopus n. 4.*

Dub. 3. an Reale, vel Personale *36* censendum sit Privilegium, quod conceditur personæ ob aliquam illius excellentiam, e. g. ob labores in bello exantlatos, ob ingentem victoriam reportatam, ob singularem scientiam &c. *¶* cum Palao *tr. 3. D. 4. §. 1. n. 3.* distinguendo: Vel enim Privilegium hoc de tali materia est, ut ad hæredes, vel successores transmitti possit, vel ob incapacitatem materiæ non potest. *Si secundum*, personale est, quantumcunque verba aliud indicent; quia verba debent rebus accommodari. *Si primum*, attendenda sunt verba privilegii; nam si hæc dirigantur immediatè in rem, officium, conditionem &c. ut si dicatur, *Concedimus Præposituræ, vel Præposito Ecclesiæ Eystettensis &c.* censendum est Reale: nisi addatur aliquid, quod ad personam verba generalia revocet, ut si adderetur verbis supra relatis, *ob ejus prudentiam, scientiam, vel sanctitatem singularem &c.* tunc enim concessio personalis censi debet; quia non omnibus ejus Successoribus prærogativa ista necessaridè competunt. *Contra* pro Personali habendum est, si verba privilegii immediatè dirigantur in personam, eam exprimendo nomine proprio, vel etiam appellativo, *Concedimus tibi, semproni, vel tibi Præposito Eystettensi pro tempore existenti* Excipitur, nisi addantur verba, quæ perpetuitatem, & transmissionem privilegii ad Successores denotent, ut si dicatur: *Tibi, & Successoribus tuis &c.* Idem est, si addatur, *Tibi in perpetuum concedo hac facultatem*: nam vi hujus particulæ *in perpetuum*, ne frustra dicatur poni, ad Successores extenditur. *Neque obstat*, quòd etsi Contractus Societatis dicatur factus esse in perpetuum, tamen ultra vitam contrahentis ille non

extendatur; nam disparitas est, quia Socii non possunt hæredes obligare ad societatem *l. cum duobus 52. §. idem respondit 9. & l. adeo 59. ff. pro socio.*

37 Dub. 4. quid si neque ex materia Privilegii, neque ex forma, seu verbis ejusdem solvi dubium potest, reputandumne est esse reale, an personale? Exemplum sit formula, quâ diceretur, *Tibi Eyssetensi Episcopo concedo facultatem dispensandi &c.* nam cum verba hæc ad Dignitatem simul, & personam dirigantur, dubium meritò est, an ad personam ratione personæ, an verò ratione Dignitatis dirigantur.

Putant nonnulli reputandum esse Privilegium personale; nam duplici Præsumptione concurrente, unâ speciali, alterâ generali, prævalet specialis. sed personalis præsumptio magis specialis est, ergo pro personali in hoc dubio standum est. Sed rectius distinguunt Suar. *l. 8. de LL. c. 3. n. 18. §. 19.* Palao *tr. 3. D. 4. p. 2. §. 1. n. 6.* Donat. *Prax. Regul. tom. 1. p. 1. tr. 4. q. 3. n. 2.* Haun. *tr. proœm. n. 160.* Pirhing *bic n. 7.* Engl. *n. 4.* Wiestner *n. 18.* Reiffenstuel *n. 16.* Vel enim privilegium omnino est favorabile, & continens merum beneficium Principis sine ullius onere, & præjudicio, & tunc censendum est esse reale, & extendi debet; quia beneficium concessum à Principe decet esse mansurum *Reg. decet 16. in 6.* & beneficium Principis plenissimè interpretari debemus *l. fin. de Constit. Princip.* Vel privilegium est odiosum, quia est contra Jus commune, vel cedit in aliorum præjudicium, & tunc in dubio censendum est personale; quia odia sunt restringenda, & quæ à Jure exorbitant, non debent trahi in consequentiam. *Reg. odia 15. & R. quæ à Jure 28. in 6.* ac proinde strictè interpretandum est, ut potius temporale præjudicium inferat, quàm perpetuum. Debet tamen hoc præjudicium grave esse; aliàs in considerationem non adducitur. *Neque obstat* Regula initio Dubii allegata; quia ut bene advertit Palao *l. cit.* hoc solum intelligitur, quando præsumptio specialis generali opponitur: secus, si in generalem transeat.

38 2. Dividitur Privilegium in merè gratiosum, & remuneratorium. *Remuneratorium* est, quod alicui conceditur in præmium meritorum vel à se, vel à parentibus, & consanguineis ejus positurum: & talia sunt pleraque Privilegia data Regularibus; quia his Summi Pont. præclara illorum merita in conversione Infidelium, defensione Fidei, administratione Sacramentorum &c. exhibita remunerari volebant. *Gratiosum* est, quod procedit ex mera liberalitate concedentis, & non ex merito, ut merito: quæ ultima verba

addo; quia, ut bene advertit Palao *tr. 3. D. 4. p. 2. §. 3. n. 1.* non obstat Privilegio gratioso, etiam in ejus concessione respiciantur merita privilegiati, modò non respiciantur ut merita, & ita, ut dans Privilegium per hujus concessionem illa velit remunerari, & quodammodo satisfacere; Porro facillè DD. conveniunt in hoc, quòd Privilegium merè Gratiosum possit esse Reale, vel Personale.

Dubium est, an Reale possit esse Privilegium remuneratorium? Barbof. in *l. quia tale 14. ff. solut. matr. n. 14.* putat illud semper ex natura sua esse personale: quod videtur etiam probare ratio; nam privilegium reale debet transire ad hæredes. Sed remuneratorium ad hæredes transire non potest; quia in his deficiunt merita, ob quæ conceditur privilegium. *Conf. ex Reg. 68. ff. ibi.* In omnibus causis id observatur, ut ubi persone conditio locum facit beneficio, ibi deficiente ea, beneficium quoque deficiat: & *l. quod Principi 1. §. fin. ff. de Const. Princip.* ubi Ulpianus, *Quæ*, inquit, Princeps ob merita indulget - - - personam non egrediuntur.

Sed dicendum, Privilegium remuneratorium in dubio quidem præsumi personale, posse tamen, & sæpe etiam esse reale. Ita Suar. *l. 8. de LL. c. 4. n. 8.* Palao *§. 3. cit. n. 2. & seqq.* Haun. *tr. proœm. n. 164.* Wiestner *bic n. 20.* Reiffenstuel *ibid. n. 17.* Et quidem quòd in dubio præsumendum sit esse personale, patet ex eo, quia merita, in quibus fundatur, personalia sunt. Quòd verò possit esse reale, sumitur ex natura remunerationis; licet enim de ratione illius sit, ut eam præcesserint merita, non tamen requiritur, ut hæc merita privilegiatus ipse posuerit; potest enim privilegium concedi filiis ob merita parentum & successoribus ob merita antecessorum.

Hinc cadit ratio dubitandi in contrarium allata; quia sæpe Princeps, remunerans merita per privilegium, tantum considerat relationem, quam habet is, cui conceditur privilegium, cum eo, qui posuit merita. *Ad Conf.* dico privilegium cum persona, quæ locum beneficium fecit, tunc solum deficere, quando istud ab hac dependet tam in esse, quàm in conservari. atqui ostensum est, quòd sæpe non dependeat in conservari à conditione personæ, quæ locum beneficium fecit. *Ad id,* quod additur ex *l. quod Principi cit.* dico, beneficium, quod Princeps concessit ob merita, personam non egredi per consequentiam, ut in exemplum trahi possit, prout habetur *Reg. 74. in 6.* posse tamen egredi personam, quæ posuit meritum, per intentionem ipsius concedentis privilegium, si scilicet iste ob unius merita bene-

beneficium illud velit concedere toti familia, communitati &c.

3. Dividitur Privilegium in Purum, & Conventionale. *Purum* dicitur, quod conceditur, nulla interveniente pacto, vel conventionem, ratione cuius ipsum privilegium, quodammodo emi, & compensari censetur; *Conventionale* autem, quando talis pactio, vel conventio intercedit. Suar. l. 8. de LL. c. 4. n. 9. Palao tr. 3. D. 4. p. 2. §. 3. n. 1. v. quarto. König hic n. 4. Reiffenstuel ibid. n. 19.

43. *Dubitant* aliqui, an detur revera aliquod privilegium Conventionale? Negat Bald. in l. fin. c. de liberi, n. 33. quia privilegium est gratia. Conventio autem inducit debitum, igitur sicut gratia non stat cum debito, ita nec privilegium cum conventionem. *Sed hoc non obstantem*, retinenda est sententia affirmativa, quam cum communi defendunt Suar. n. 9. cit. Palao l. cit. n. 2. Wiestner hic n. 21. quia licet de natura privilegii sit, ut sit gratia, non tamen de natura eius est, ut concedatur merè gratiosè; potest enim concedi vel merè liberalitatis, vel remunerationis etiam, five debiti tribuendi gratiâ. *Ex quo patet ad Rationem dubitandi* oppositam; quia ad privilegium sufficit, si concedat aliquid ultra id, quod iure cautum est: & hoc per se gratia est, etsi per accidens aliquando proficiatur ex debito.

44. *Majus dubium est*, an Privilegium Conventionale possit etiam esse Personale? *Et ratio dubitandi est*, quia fundatur in pacto, & non in persona, & propterea neque ab ipso concedente revocari potest, ergo videtur esse privilegium reale, & per se perpetuum. *Sed tenenda iterum est affirmativa Sententia* cum Palao n. 2. cit. & ratio est, quia concedi Privilegium Conventionale potest personæ, vel officio, limitato tempore, vel in perpetuum. *Ad Rationem dubitandi* dico, Privilegium hoc fundari in pacto, tanquam in occasione, & causa, ob quam concessum est privilegium; non verò tanquam in fundamento, cui annexatur ipsa concessio.

45. *Quare*, ut cognoscatur, an reale, vel personale hoc privilegium sit, attendenda sunt verba Privilegii, & materia, circa quam versatur. *Quod si ponderatis omnibus*, dubium sit adhuc, an reale, vel personale sit, præsumendum est esse reale. Menoch. l. 3. præsumpt. 103. n. 22. Barbof. in l. quia tale ff. solut. matr. n. 6. fin. Palao §. 3. cit. n. 5. & ratio est, quia huiusmodi Privilegium fortitur rationem Contractus, qui regulariter ad hæredes transit l. juris gentium 7. §. pactorum 8. ff. de Pact.

46. 4. Dividitur Privilegium in id, quod concessum est ad preces, vel instantiam partium, & in id, quod concessum est motu pro-

prio. *Primum est*, quod concessum est propter instantiam privilegiati, vel alterius qui ejus partes gerit, alias non concedendum. *Alterum est*, in cuius concessione Princeps à se ipso movetur independentem à qualibet alia intercessionem.

Ubi tria notanda sunt. 1. non repugnat Privilegio concessio ex Motu proprio, quod petitum sit huiusmodi privilegium, modò Princeps illud non dederit, ob petitionem huiusmodi, tanquam ob causam finalem. Menoch. de arbitr. cas. 201. n. 79. Sanch. l. 8. de matr. D. 1. n. 6. Suar. l. 8. de LL. c. 12. n. 6. §. 7. Palao tr. 3. D. 4. p. 2. §. 6. n. 1. 2. Non censetur Motu proprio concessum privilegium, nisi in ipsa concessione sic exprimat c. si motu 23. de Præb. in 6. & ratio est, quia moraliter impossibile est aliter probare, sic esse concessum. 3. Privilegium motu proprio concessum plenissimæ interpretationis est c. quomòs 4. cum ibi notatis per Gloss. V. plenissimè de Præb. in 6. & plerumque saltem non potest argui Sub-vel Obreptionis c. si motu cit. *Contrà illud*, quod sine dicta clausula simpliciter ad preces concessum est, corrumpit propter falsa narrata, vel tacitam veritatem, quæ de Jure ac stylo Curie exprimi debuisset; subintelligitur enim semper illa tacita conditio, si preces veritate nitantur c. ex parte 2. §. alibi passim de Rescript.

Dixi *Plerumque saltem*; non enim semper clausula motus proprii in Privilegio vitium Ob-vel Subreptionis tollit: sed, ut bene advertit Palao l. cit. n. 4. §. seqq. examinandum est, an à privilegiato pro Privilegio impetrando sit facta aliqua supplicatio, vel non. *Si facta est, supplicatio*, disquirendum, an integra illa fuerit, vel diminuta, ita, ut si Princeps recessisset veritatem, non fuisset concessurus privilegium. *Si integra fuit supplicatio*, clarum est, non posse dari subreptionem. *Si diminuta*, videndum, an tacita, à supplicante fuerit veritas aliqua intrinseca, quæ substantiam rei mutat, an verò solum extrinseca aliqua, quæ rem non mutat. *Si taceatur veritas aliqua intrinseca*, v. g. si petens beneficium Ecclesiasticum taceat illud esse Regulare, vel unitum alteri Beneficio, aut Ecclesie; concessio nulla est, etsi fiat motu proprio; quia intentio concedentis fuit concedere Beneficium commune, quale fuit representatum in supplicatione, & non affectum tali qualitate, cons. ex defectu intentionis invalidum est Privilegium. *Si verò taceatur veritas aliqua extrinseca*, & rem non mutans, valida erit concessio, etsi Princeps fortè illud non fuisset concessurus, si veritatem integrè cognovisset; quia juxta communem DD. clausula *Motus proprii* vim istam habet, ut taci-

taciturnitas veritatis non vitiet gratiam, quæ motu proprio concedi dicitur, atqui si in nostro hoc casu taciturnitas supplicantis officeret, nullus dari casus alius posset, in quo valeret gratia ex taciturnitate veritatis facta, ergo &c.

49 Quodsi autem pro impetrando Privilegio nulla facta est, supplicatio, videndum, an in concessione Princeps falsitatem exprimat, vel non. Si falsitatem exprimit, videndum, an status, qualitas, circumstantia falso expressa sit, ut eanon exstante, non soleat concedi privilegium: & tunc tale Privilegium, & gratia irrita est, et si addatur clausula *Motu proprio*; quia tunc Princeps non censetur aliter concedere privilegium, nisi quatenus intelligit rem sic se habere. Si verò nullam Princeps in Rescripto suo falsitatem exprimat, et si fortè aliqua, alias exprimenda, taceat, firma est gratia, & per se loquendo nullum vitium Subreptionis habet. Dixi per se loquendo; potest enim ex aliis causis irritari: & 1. quidem, si cedat in præjudicium tertii; quia non censetur concedens juri alteri acquisito derogare, nisi illius mentionem faciat. 2. Si sit adversus constitutum municipale, & consuetudinem receptam, ob eandem rationem. 3. Si concedatur aliòquin inhabili, e. g. Beneficium Ecclesiasticum illegitimo, irregulari, excommunicato, non impetratà prius dispensatione illius impeditenti; quia clausula *Motus proprii* solum significat concedentem moveri à se ad privilegii concessionem, non verò significat se dispensare in hujusmodi impeditentis, & inhabilitatibus.

50 Aliud dicitur Privilegium absolute concessum, aliud sub conditione, & modo. *Absolute concessum* dicitur, quod conceditur sine onere Privilegiantii; *sub conditione, & modo*, quod conceditur sub conditione, vel sub onere alicujus operis efficiendi. Palao *tr. 3. D. 4. p. 3. §. 7. n. 1.*

51 *Dubitatur*, quando omissio operis, sub cuius onere conceditur Privilegium, irritet ejus usum? *xy.* cum distinctione: Vel enim opus injunctum debet antecedere usum privilegii, vel fieri id potest etiam post illius usum. *Si hoc secundum*, omissio illius non facit irritum privilegii usum; quia jam supponitur usus legitimus privilegii: sic valida est absolutio à reservatis, quam obtinuisti cum obligatione comparandi, et si obligationi huic postea non satisfacias, quamvis omittendo pecces.

52 *Si primum*, irritus est privilegii usus, si opus ejusmodi omittatur; censetur enim privilegium concedi sub conditione illius operis, quæ cum non impleatur, privilegium ex intentione concedentis nullum est. Palao *l. cit. n. 2. qui n. 3. infert, si*

detur privilegium dispensandi absolvendi; puniendi aliquem cum consilio alterius, nullam esse abolutionem, dispensationem &c. si consilium omittas petere; nam consilium ex natura sua antecedit actum. Igitur cum secundum dicta omissio operis, sub cuius onere concessum est privilegium, irritet ejus usum, quando illud antecedere deberet usum, pariter irritus erit in nostro casu usus Privilegii, si non antea ad hoc petitum fuit consilium.

Dixi, *Si consilium omittas petere*; quia sequi non teneris, nisi addatur, *Cum consensu illius, à quo consilium petitur*. Ratio est, quia non semper juberis consilium sequi, quando juberis illud postulare: atque hinc si in casu posito petas quidem consilium, sed consilium datum non sequeris, adhuc valebit actus.

6. Aliud Privilegium dicitur *Clausum* in corpore Juris communis aliud *Datum per Rescriptum speciale*. Prius est, quod inter alias Leges Corpori Juris inferuntur est: & talia sunt Privilegia Ecclesiarum, & Ecclesiasticorum, quæ passim habentur tam in Corpore Juris Canonici, quam Juris Civilis, præsertim *c. de SS. Eccl. item C. de Episc. & Cler.* Neque obstat quòd privilegium sit Lex privata, ut dictum est *n. 2.* & propterea distinguatur à Lege communi, quòd hæc pro omnibus lata sit, cum Privilegium certarum solum personarum favorem respiciat; hoc enim nihil impedit, quo minus Lege communi contineatur, sed aliquando etiam valde utile est, ut sic ejusmodi Privilegium sciatur ab omnibus, & privilegiati ab ejus usu non impediuntur. *Aterum* privilegii genus, scilicet *datum per speciale Rescriptum* est, quod extra corpus Juris certæ alicui personæ communitati, vel loco, specialiter per Litteras, Diploma, Bullam, vel Indultum concessum est.

Differunt inter se 1. quòd Privilegium clausum in Corpore Juris Judex ignorare non debeat, vel saltem non præsumatur: & idcirco si contra tale privilegium ipse privilegiato injungat comparisonem in Judicio, vel quid aliud, privilegiatus non tenetur obedire, vel comparere, aut de comparisonem se excusare *c. sanè 5. & c. cum ad quorundam 7. de Excess. Prælat.* At si Judex mandet, vel aliquem citet contra privilegium specialiter datum, & positum extra Corpus Juris, privilegiatus tenetur comparere saltem pro reverentia Judicis, & privilegium suum exhibere *c. cum persona 7. b. tit. in 6. & l. siquis 5. ff. de Judic.* quia cum sit facti, ignorari potest à Judice.

Differunt 2. quia Privilegia extra Corpus Juris plerumque sunt temporalia, & strictæ interpretationis, nec extenduntur extra personas, quibus concessa sunt; clau-

clausa verò in Corpore Juris ordinariè sunt perpetua, & recipiunt interpretationem, & aliquando ex paritate rationis extensionem, sicut ipsæ Leges communes. Engl. hic n. 2. & deinde, König *ibid.* n. 2.

57 7. Dividitur Privilegium in id, quod est contra Jus, & in id, quod est præter Jus. Contra Jus dicitur illud, quod derogat Juri communi, ut est exemptio à solvendis Decimis, à Jurisdictione Ordinarii &c. Ultra, vel præter Jus dicitur esse, quod concedit favores peculiares in Jure non expressos, veluti est potestas absolvendi à reservatis, dispensandi &c. Sannig *hic* c. 1. n. 4. Engl. n. 5. Reiffenstuel n. 7.

58 Differunt 1. quia privilegium contra Jus dicitur propriè Privilegium arg. l. Jus singulare 16. ff. de LL. ibi, Jus singulare, (quo nomine intelligitur Privilegium) est, quod contra tenorem rationis (scilicet contra rationem Juris communis, seu Legis) propter aliquam utilitatem auctoritate constituentium introductum est. Contra Privilegium præter Jus non est ita strictè privilegium, sed potius dicitur beneficium Principis, seu gratia ab isto concessa præter Jus. Reiffenstuel n. 8. 2. differunt, quia privilegium contra Jus commune est strictè interpretationis arg. c. porro 7. & c. sanè 9. b. tit. Privilegium verò præter Jus, cum sit mera gratia, & beneficium, latè interpretari debet. Reiffenstuel n. 9.

59 8. Dividitur in privilegium Commune, & Privatum, seu singulare. Commune dicitur, quod primò, & per se respicit bonum Communitatis, cui conceditur, licet in istius membra etiam redundet, ut sunt privilegia Canonis, & Fori, & Competentiæ, concessa toti Ordini Ecclesiastico. Privatum, seu Singulare, quod primò, & per se respicit bonum personarum particularium, licet mediè etiam ipsum spectet bonum commune, cujus interest v.g. imbecilles defendi, bene meritos remunerari &c. & tale privilegium est beneficium restitutionis in integrum concessum minoribus &c. Abb. in c. si diligenti 12. de for. compet. Suar. l. 8. de LL. c. 6. n. 1. Palao tr. 3. D. 4. p. 2. S. 4. n. 2. Haun. tr. procem. n. 168. Wiestner *hic* n. 24. Reiffenstuel *ibid.* n. 22.

60 Differunt præcipuè in hoc, quòd privilegio Communi à privatis renuntiare nequeat; possit autem privilegio singulari, regulariter loquendo: cujus discriminis ratio hæc est, quia favori pro se principaliter introducto quilibet renuntiare potest. talis favor est privilegium singulare, non autem commune, ergo &c. Addidi autem Regulariter; nam si renuntiatio Privilegii singularis cederet in præjudicium alterius, neque ipsi renuntiare potest. Suar. n. 4. cum cit.

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

9. Dividitur in Perpetuum, & 61 Temporale. Perpetuum dicitur, non quasi amitti non possit, sed quia ex se, & nisi revocetur, durat perpetuò: & talia sunt, quæ vel absolute, & sine limitatione temporis alicui conceduntur, vel adherent rei se perpetuæ, ut est Privilegium concessum Ecclesiæ, Ordini Religioso, Statui, vel Dignitati cæteræ &c.

Temporale verò est, quod de se 62 tempore limitato finitur. Hoc tripliciter fieri potest. 1. Ex parte ejus, cui conceditur, si scilicet concedatur personæ tantum, etiam ad tempus vitæ; nam comparatione facta ad Privilegium reale perpetuum, temporale est, & finitur cum persona. 2. Ex parte concedentis, quando conceditur pro sola concedentis vita, vel pro limitato aliquo tempore. 3. Ex parte ipsius Privilegii, si concedatur sub aliqua conditione, quæ lapsu temporis finitur. Suar. l. 8. de LL. c. 5. n. 1. Palao tr. 3. D. 4. p. 2. S. 2. n. 1. S. 2. Sannig *hic* c. 1. n. 5. Puring n. 2. Reiffenstuel n. 18.

10. Dividitur in Favorabile, & 63 Odiosum. Favorabile est, quod ita favorem continet, ut nemini incommodum afferat: tale est privilegium audiendi Missam tempore Interdicti, vescendi lacticiniis, & carnibus in Quadragesima faciendi Testamentum sine Juris solemnitate &c. Odiosum dicitur, quod ita favet 64 privilegio, ut simul alteri afferat præjudicium: & tale est privilegium, quo eximitur aliquis solvendis Decimis; nocet enim illi, cui aliàs debebantur Decimæ, etsi profit habenti hanc exemptionem. Azor p. 1. l. 5. c. 23. q. 2. Suar. l. 8. de LL. c. 6. n. 5. Bonacin. D. 1. q. 3. p. 1. n. 21. Palao tr. 3. D. 4. p. 2. S. 4. n. 3. König *hic* n. 5. post Baid. Abb. Trauell. &c.

11. Dividitur in Affirmativum, & 65 Negativum. Affirmativum est, quod facultatem concedit, ad aliquid efficiendum. Negativum, quod concedit facultatem ad omittendum.

Differunt inter se. 1. quia Negativum 66 semper est contra Jus certum, vel dubium, dum potestatem dat omittendi, ad quod ponendum obligantur de Jure cæteri: Affirmativum verò aliquando est contra Jus, aliquando præter Jus; consistit enim in actione, quæ potest esse Juri communi adversa, vel saltem ab illo non concessa. 2. Differunt, quia negativum semper est oppositum præcepto affirmativo; Affirmativum non semper oppositum est præcepto, & cum opponitur, negativo opponitur. Suar. c. 6. n. 9. Palao S. 4. n. 1.

12. Dividitur in Privilegium pro foro 67 conscientie tantum, & in Privilegium pro foro etiam externo. Primum prodest habenti solum in foro interno; nam in

externo se gerere debet, acsi privilegium non haberet. Alterum prodest in foro utroque, externo, & interno, ita, ut qui secundum id operatur, in utroque foro securè operetur. Suar. c. 6. n. 11. Palao §. 5. n. 4. Et hinc sequitur, prout bene cit. Palao notat, quòd privilegium datum pro foro externo concedat publicum usum sui; datum verò pro interno duntaxat foro concedat solummodo usum sui occultum, minime infervientem pro foro Judiciali externo.

13. Dividitur in Scriptum, & non scriptum. Non scriptum est, quod verbotenus à Principe concessum, vel præscriptione, aut legitima consuetudine est inductum. Scriptum est, quod per Scripturam conceditur. Porro hæc Scriptura debet esse authentica, & ob signata Sigillo Principis, ut fidem faciat in foro externo. Ut verò Privilegium in Transumpto fidem faciat, olim necesse erat citari partem, cujus interest, ut compareat ad

contradicendum, quemadmodum advertit Covarruv. qq. pract. c. 2. circ. fin. Rodriq. qq. Reg. 8. art. 16. Palao §. 5. n. 1. defacto tamen, ut cit. Palao notat, post Clem. 7. ferè semper in omnibus Privilegiis, specialiter quæ Religionibus conceduntur, solet apponi clausula, ut transumptis etiam impressis habeatur fides integra, modò sint manu Notarii publici subscripta, & Sigillo personæ in Dignitate Ecclesiastica constituta munita.

14. Denique aliud est privilegium cuiuspiam per se primò specialiter concessum, aliud concessum ad instar. Illud est, quod cuiuspiam conceditur sine ordine, ac respectu Privilegii prius alteri concessi. Illud verò, quod conceditur ad instar Privilegii prius alteri concessi i. e. eo modo, ac forma, sub qua illud alteri convenit: qualia Privilegia complura conveniunt Religionibus, communicationem Privilegiorum habentibus. Reiffenstuel hic n. 20.

§. III.

De Modis acquirendi Privilegia.

S U M M A R I U M.

70. &c. Quis concedere privilegia, possit?
73. &c. Cui concedi illa possint?
77. &c. Quomodo communicentur privilegia?
79. &c. Quid requiratur, ut privilegium concessum ad instar valeat?
83. &c. Quenam privilegia participantur per communicationem?

87. &c. Quomodo Regulares inter se participant privilegia?
94. &c. An per Consuetudinem, vel Prescriptionem acquiri privilegium possit?
96. An sub revocatione privilegiorum comprehendantur etiam ea, quæ consuetudine, vel prescriptione sunt comparata?

TRIBUS modis acquiri Privilegia possunt, 1. Per ipsam actualem concessionem Superioris. 2. per Communicationem. 3. per Præscriptionem, aut consuetudinem legitimam.

Quæritur 1. quid intelligatur nomine concessionis? 2. per concessionem intelligi actum, quo simpliciter, & sine respectu ad aliud privilegium præexistens jus singulare conceditur. König hic n. 11.

Dub. 1. quis, concedere Privilegium possit? 2. omnis, & solus ille, qui Legem potest condere. Sylv. V. Privilegium q. 2. Suar. l. 8. de LL. c. 8. n. 2. Azor. p. 1. l. 5. c. 22. q. 3. Salas D. 17. sect. 3. à n. 17. Bonac. D. 1. q. 3. p. 3. n. 1. Palao ir. 3. D. 4. p. 4. n. 1. Begnud. V. Privilegium n. 10. Gonzal. in c. si de terra 6. b. tit. n. 4. Engl. hic n. 9. König n. 10. Wiestner n. 5. Reiffenstuel n. 25. Ratio est, quia Privilegium est Lex privata, & privilegiatum sæpe ab observatione Legis communis eximit, ceteros verò obstringit, ne ipsum impediatur ab usu privilegii. At-

qui obligationem præcipiendo, vel prohibendo imponere, & à Juris communis observatione aliquem eximere Legislatore inferior nequit arg. can. inferior 4. dist. 21. & c. cum inferior 16. de major. & obed.

Dub. 2. Quis in specie conferre Privilegium possit? 2. 1. concedere privilegium potest Summus Pontifex: & quidem in materia spirituali indistinctè in toto terrarum Orbe; circa temporalia verò directè, & per se in suo territorio tantum, ubi dominium habet temporale: in Laicorum autem ditonibus solum indirectè, quatenus videlicet opus est per ordinem ad Spiritualia, Palao n. 1. cit. 7. quocirca, Pithing n. 9. hic, König n. 10. Reiffenstuel n. 26. Et hoc verum est non tantum de Privilegio concessivo ultra Jus commune, sed etiam de dispensativo in Jure communis nam Pontifex Legem Ecclesiasticam sibi subiectam habet simpliciter: Civilem verò eatenus, quatenus opus est ad bonum commune Ecclesiæ.

2. Pri-